

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 17Co/99/2015
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8514200054
Dátum vydania rozhodnutia: 28. 04. 2015
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Jana Burešová
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2015:8514200054.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Jany Burešovej a členiek senátu JUDr. Gabriely Világiovej a JUDr. Zlaty Simkovej v právnej veci žalobcu POHOTOVOSTĚ, s.r.o., so sídlom Pribinova č. 25, Bratislava, IČO: 35 807 598, právne zastúpeného Fridrich Paľko, s.r.o., so sídlom Grösslingova č. 4, Bratislava, IČO: 36 864 421, proti žalovanej Slovenská republika - Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky, Župné námestie 13, Bratislava, o náhradu majetkovej škody a nemajetkovej ujmy, o odvolaní žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Stará Ľubovňa č. k. 6C/5/2014-49 zo dňa 28.08.2014 jednohlasne takto

rozhodol:

P o t v r d z u j e rozsudok.

o d ô v o d n e n i e :

Napadnutým rozsudkom súd prvého stupňa žalobu zamietol. Vyslovil, že žalovanej náhradu trov konania nepriznáva.

Rozhodnutie právne odôvodnil podľa čl. 46 ods. 1 až 3; čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky; § 3 ods. 1; § 4 ods. 1 písm. a) bod 1.; § 9 ods. 1, 2; § 15 ods. 1; § 16 ods. 1, 2; § 17 ods. 1 až 3; § 19 ods. 1 až 3 zákona č. 514/2003 Z. z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci; § 44 ods. 6, § 44 ods. 7 a 8, § 238 ods. 1 a 2, § 44 ods. 8 a 9, § 240 ods. 1 až 4 Exekučného poriadku.

Vychádzal zo zistenia, že žalobca sa v predmetnom konaní domáha náhrady škody a nemajetkovej ujmy v dôsledku nesprávneho úradného postupu Okresného súdu Vranov nad Topľou v exekučnom konaní vedenom pod sp. zn. 8Er/9/2004, ktorý spočíval v tom, že nerozhodol o návrhu na zmenu súdneho exekútora v zákonom stanovenom čase.

Konštatoval, že exekučné konanie vo veci vedenej Okresným súdom Vranov nad Topľou pod sp. zn. 8Er/9/2004 začalo pred 1.9.2005, teda ani po zmene zákona č. 233/1995 Z.z. zákonom č. 341/2005 Z.z. nebol exekučný súd pri rozhodovaní o návrhu žalobcu ako oprávneného v tomto exekučnom konaní výslovne povinný rozhodnúť o ňom v 30-dňovej lehote. Z obsahu exekučného spisu nevyplynuli žiadne skutočnosti, pre ktoré by bolo možné prijať záver o tom, že v danom konaní exekučný súd nerozhodol o dotknutom návrhu v primeranej lehote.

Uviedol, že žalobca nijako nepreukázal, že mu skutočne vznikla majetková škoda a v akej skutočnej výške. Na tom nič nemení ani žalobcom v priebehu konania predložený znalecký posudok č. 1/2014 vypracovaný Znaleckým ústavom Ekonomickej univerzity v Bratislava. Z posudku vyplynulo, že vypočítaná bola priemerná výška škody. Z úradnej činnosti bolo súdu pritom známe, že žalobca si

majetkovú škodu ako v tomto konaní vyčíslil paušálne v mnohých obdobných konaniach a v rovnakej výške, teda bez zohľadnenia okolností toho ktorého jednotlivého prípadu. Navyiac túto škodu si uplatnil vo viac ako 4-násobku minimálnej škody určenej ním predloženým znaleckým posudkom. Z akého dôvodu požadovanú škodu takto navýšil, žiadnym spôsobom nevysvetlil.

Z exekučného spisu žiadne informácie o stave konania, urgencie alebo sťažnosti zo strany žalobcu nezistil a ten ich žiadnym spôsobom nepreukázal.

Žalobca nijako nepreukázal, že by mu v súvislosti s rozhodovaním exekučného súdu vznikla nejaká nemajetková ujma. Zároveň ani nijako obsahovo nešpecifikoval ani jeden z faktorov, na ktoré treba prihliadať pri prípadnom určovaní výšky náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch podľa vyššie citovaného § 17 ods. 3 zákona č. 514/2003 Z.z..

Žalobca teda v konaní nepreukázal nielen vznik majetkovej škody, ako ani vznik nemajetkovej ujmy na jeho strane, nepreukázal ani len to, že zo strany exekučného súdu v exekučnom konaní išlo o nesprávny úradný postup spočívajúci v ním uvádzaných zbytočných prietťahoch, nepreukázal taktiež ani príčinnú súvislosť medzi prípadným nesprávnym úradným postupom exekučného súdu a prípadne žalobcovi vzniknutou či už majetkovou škodou alebo nemajetkovou ujmu, teda nepreukázal v tomto konaní ani jednu z podmienok zakladajúcich v dotknutých prípadoch zodpovednosť žalovanej podľa zákona č. 514/2003 Z.z., preto súd jeho žalobu zamietol.

Žalobca vôbec nepreukázal splnenie postupu podľa § 15 ods. 1 zákona č. 514/2003 Z.z. pred podaním tejto konkrétnej žaloby a splnenie podmienok v čase podania žaloby v zmysle vyššie cit. § 16 ods. 1 zákona č. 514/2003 Z.z., teda že v čase podania žaloby bol už v zmysle zákona oprávnený uplatniť príslušné nároky na súde, resp. že došlo počas konania skutočne k márnemu uplynutiu lehoty podľa § 16 ods. 1 zákona č. 514/2003 Z.z..

O trovách konania súd rozhodol podľa § 142 ods. 1 O.s.p.. Žalovaná si náhradu trov konania uplatnila avšak ich nevyčíslila a z obsahu spisu nevyplývalo, žeby jej nejaké trovy vznikli, preto súd vyslovil, že jej právo na náhradu trov konania nepriznáva.

Proti rozsudku v zákonnej lehote podal odvolanie žalobca.

Poukázal na to, že súd rozhodol v merite veci na základe a s použitím inšpirácie novou právnou úpravou obsiahnutou v § 9 ods. 2 zákona č. 514/2003 Z.z.. V právnom štáte a osobitne v spravodlivom súdnom konaní nie je možné, aby súd interpretoval hmotné právo platné v čase vzniku právnej skutočnosti a založenia zodpovednosti právneho vzťahu pomocou hmotného práva, ktoré sa stalo súčasťou právneho poriadku až po vzniku právnej skutočnosti a po tom, čo už došlo k založeniu zodpovednostného právneho vzťahu. Ak súd založil svoje rozhodnutie na takejto neprípustnej interpretácii, dopustil sa nesústreďeného postupu, ktorý má dôsledok v nesprávnosti súdneho rozhodnutia. Súd bol pri svojom rozhodovaní jednoznačne viazaný ustanovením § 9 ods. 1 zákona č. 514/2003 Z.z. v znení účinnom pred prijatím zákona č. 412/2012 Z.z. a nemohol interpretovať toto ustanovenie prostredníctvom § 9 ods. 2 zákona č. 514/2003 Z.z. v znení zákona č. 412/2012 Z.z., pretože svojim rozhodnutím aplikoval princíp priamej retroaktivity, čo je neprípustné.

Súd nevysvetlil názor, že účastníkom nevznikol stav právnej neistoty. Právna neistota existuje vždy do času, kým nedôjde ku konečnému rozhodnutiu. V danom prípade zákonodarca vytvoril legitímnu sféru tolerancie trvania právnej neistoty určením zákonnej lehoty. Exekučný súd však ignoroval túto legitímnu sféru, na čo zo zákona nemal oprávnenie a posunul trvanie právnej neistoty do času, ktorý je z hľadiska ochrany základného práva na spravodlivý súdny proces neakceptovateľný.

Súdu neprislúcha polemizovať o vhodnosti limitácie dĺžky konaní zákonnými lehotami. Súd má aplikovať platné právo a akékoľvek úvahy de lege ferenda sú neprípustným súdnym aktivizmom, na ktorom nemožno založiť meritórne rozhodnutie. Navyše, súd svojimi úvahami úplne neguje doposiaľ vytvorenú a stabilizovanú judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva v Štrasburgu, ktorá je základom štandardu ochrany základných práv a teda aj práva na spravodlivý súdny proces a osobitne práva na prerokovanie vecí v primeranom čase. Štrasburský súd opakovane uviedol, že zodpovednosť štátu za prieťahy vzniká aj vtedy, ak súdy konajú náležite, ale dĺžku konania ovplyvňujú mimosúdne faktory, ako nárast ekonomickej trestnej činnosti alebo rozsah nevybavenej súdnej agendy. Nemožno pochopiť, ako môže mať na výsledok konania dopad skutočnosť, že súd vyjadril svoje presvedčenie o rozpore exekučného titulu so zákonom. Poznamenal, že ide o prejav nesústredenej činnosti súdu, kedy súd vyhodnocoval aj také skutočnosti, ktoré s predmetom konania nesúviseli.

Poznamenal, že predložil ako dôkaz o vzniku škody spoločnosti POHOTOVOSŤ, s.r.o. Znalecký posudok č. 1/2014, ktorý vypracoval Znalecký ústav Ekonomickej univerzity v Bratislave. Uvedeným znaleckým posudkom bolo jednoznačne preukázané, že nesprávny úradný postup mal na žalobcu negatívny dopad a objektívne spôsobil zníženie jeho majetku, a to v posudku určenej výške. Namietal, že súd prvého stupňa nevykonal dostatočné oboznámenie sa s predloženým znaleckým posudkom. Mal za to, že v konaní boli preukázané všetky zákonné podmienky pre vznik nároku na náhradu škody.

K návrhu na prerušenie konania uviedol, že súd bol povinný pred rozhodnutím vo veci samej o tomto návrhu osobitne rozhodnúť, ak bol návrh súdu doručený v čase predchádzajúcom nariadenému súdnemu pojednávaniu. Poukázal pritom na rozsudok Krajského súdu v Žiline sp. zn. 9Co/174/2014.

Žiadal, aby odvolací súd rozsudok zrušil a vec vrátil súdu prvého stupňa na ďalšie konanie.

Žalovaná sa k odvolaniu žalobcu nevyjadrila.

Krajský súd v Prešove ako odvolací súd príslušný na rozhodnutie o odvolaní podľa § 10 ods. 1 zákona č. 99/1963 Zb. Občianskeho súdneho poriadku v znení neskorších predpisov (ďalej len O. s. p.), vzhľadom na včas podané odvolanie (§ 204 ods. 1 O. s. p.), preskúmal rozsudok ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo v zmysle zásad vyplývajúcich z ust. § 212 O. s. p. a bez nariadenia pojednávania v súlade s ust. § 214 ods. 1, 2 O. s. p. s tým, že miesto a čas verejného vyhlásenia rozsudku zverejnil na úradnej tabuli súdu dňa 21.04.2015 a zistil, že odvolanie žalobcu nie je dôvodné.

Podľa článku 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky, každý má právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných prieťahov a v jeho prítomnosti a aby sa mohol vyjadriť ku všetkým vykonávaným dôkazom. Verejnosť možno vylúčiť len v prípadoch ustanovených zákonom.

Podľa článku 46 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky, každý má právo na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím súdu, iného štátneho orgánu, či orgánu verejnej správy, alebo nesprávnym úradným postupom.

Podľa § 3 ods. 1 zákona č. 514/2003 Z.z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci a o zmene niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, štát zodpovedá za podmienok ustanovených týmto zákonom za škodu, ktorá bola spôsobená orgánmi verejnej moci, okrem tretej časti tohto zákona pri výkone verejnej moci

a/ nezákonným rozhodnutím,

b/ nezákonným zatknutím, zadržaním alebo iným pozbavením osobnej slobody,

c/ rozhodnutím o treste, o ochrannom opatrení, alebo rozhodnutím o väzbe alebo

d/ nesprávnym úradným postupom.

Podľa § 4 ods. 1 písm. a/ zákona č. 514/2003 Z.z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci a o zmene niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, vo veci náhrady škody, ktorá bola spôsobená orgánom verejnej moci podľa § 3 ods. 1, koná v mene štátu Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky, ak

1/ škoda vznikla v dôsledku rozhodnutia vydaného súdom alebo ak škoda bola spôsobená nesprávnym úradným postupom súdu,

2/ škodu spôsobil notár pri výkone verejnej moci,

3/ škodu spôsobil súdny exekútor pri výkone exekučnej činnosti vykonávanej z poverenia súdu podľa osobitného predpisu.

Podľa § 9 ods. 1 zákona č. 514/2003 Z.z.. účinného ku dňu podania návrhu štát zodpovedá za škodu spôsobenú nesprávnym úradným postupom. Za nesprávny úradný postup sa považuje aj porušenie povinnosti orgánu verejnej moci urobiť úkon alebo vydať rozhodnutie zákonom ustanovenej lehote, nečinnosť orgánu verejnej moci pri výkone verejnej moci, zbytočné preťahy v konaní alebo iný nezákonný zásah do práv, právom chránených záujmov fyzických osôb a právnických osôb.

Podľa § 9 ods. 2 zákona č. 514/2003 Z.z.. účinného ku dňu podania návrhu právo na náhradu škody spôsobenej nesprávnym úradným postupom má ten, komu bola takým postupom spôsobená škoda.

Podľa § 15 ods. 1 citovaného zákona, nárok na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím, nezákonným zatknutím, zadržaním alebo iným pozbavením osobnej slobody, rozhodnutím o treste, o ochrannom opatrení alebo rozhodnutím o väzbe, ako aj nárok na náhradu škody spôsobenej nesprávnym úradným postupom je potrebné vopred predbežne prerokovať na základe písomnej žiadosti poškodeného o predbežné prerokovanie nároku (ďalej len „žiadosť“) s príslušným orgánom podľa § 4 a § 11.

Podľa § 16 ods. 4 citovaného zákona, ak príslušný orgán neuspokojí nárok na náhradu škody alebo uspokojí iba jeho časť do šiestich mesiacov odo dňa prijatia žiadosti alebo ak príslušný orgán písomne oznámi poškodenému, že neuspokojí jeho nárok na náhradu škody, môže sa poškodený domáhať uspokojenia nároku alebo jeho neuspokojenej časti na súde. Pri uplatnení nároku na súde môže poškodený požadovať úhradu len v rozsahu nároku, ktorý bol predbežne prerokovaný, a z titulu, ktorý bol predbežne prerokovaný. Ak súd rozhodnutím o náhrade škody prizná poškodenému aj úrok z omeškania, lehota omeškania začína príslušnému orgánu plynúť najskôr dňom oznámenia, že neuspokojí nárok na náhradu škody, alebo uplynutím šesťmesačnej lehoty na predbežné prerokovanie nároku, ak súd neurčí začiatok jej plynutia neskôr.

Podľa § 17 ods. 1 citovaného zákona, uhrádza sa skutočná škoda a ušlý zisk, ak osobitný predpis neustanovuje inak.

Podľa § 17 ods. 2 citovaného zákona, v prípade, ak iba samotné konštatovanie porušenia práva nie je dostatočným zadosťučinením vzhľadom na ujmu spôsobenú nezákonným rozhodnutím alebo nesprávnym úradným postupom, uhrádza sa aj nemajetková ujma v peniazoch, ak nie je možné uspokojiť ju inak.

Podľa § 19 ods. 1 zákona č. 514/2003 Z.z., právo na náhradu škody sa premlčí za tri roky odo dňa, keď sa poškodený dozvedel o škode. Ak je podmienkou uplatnenia práva na náhradu škody zrušenie alebo zmena právoplatného rozhodnutia, plynie premlčacia lehota odo dňa doručenia (oznámenia) rozhodnutia, ktorým bolo zmenené alebo zrušené právoplatné rozhodnutie.

Podľa § 44 ods. 5 Exekučného poriadku v znení účinnom v čase začatia exekučného konania, ak oprávnený požiada súd o zmenu exekútora a súd po vyjadrení exekútora žiadosti oprávneného vyhovie, vykonaním exekúcie poverí súd exekútora, ktorého navrhne oprávnený, a vec mu písomne postúpi. Účinky pôvodného návrhu oprávneného na vykonanie exekúcie zostávajú zachované. Odmena pôvodného exekútora sa však vypočíta tak, ako keby došlo k zastaveniu exekúcie.

Podľa § 238 ods. 1 Exekučného poriadku konania začaté pred 1. septembrom 2005 sa dokončia podľa práva platného do 31. augusta 2005, ak odsek 2 neustanovuje inak.

Podľa § 238 ods. 2 Exekučného poriadku ustanovenia § 34 ods. 1 až 3, § 37 ods. 4 a 5, § 46 ods. 3, § 47 ods. 3, § 58 ods. 5, § 134 ods. 2, § 136 ods. 3 a 4, § 145 ods. 1 sa použijú aj na konania začaté pred 1. septembrom 2005.

Podľa § 212 ods. 1 O.s.p. odvolací súd je viazaný rozsahom a dôvodmi podaného odvolania.

Odvolateľ v odvolaní namietal, že súd prvého stupňa nesprávne (retroaktívne) vychádzal z ustanovenia § 9 ods. 2 zákona č. 514/2003 Z.z., ktoré podrobne upravuje podmienky, na základe ktorých možno usúdiť na vznik nesprávne úradného postupu v podobe prieťahov v konaní. Argumentácia súdu prvého stupňa je zrejmá z odôvodnenia jeho rozhodnutia, pričom sa netýka ustanovenia § 9 ods. 2 zákona č. 514/2003 Z.z. v znení účinnom od 01.01.2013 ale v znení účinnom ku dňu podania návrhu. Preto tento odvolací dôvod odvolací súd považoval za nedôvodný.

Keďže žalobca sa v predmetnej veci domáha náhrady škody a nemajetkovej ujmy v dôsledku nesprávneho úradného postupu Okresného súdu Vranov nad Topľou vo veci vedenej pod sp. zn. 8Er/9/2004, odvolací súd k tomuto uvádza, že exekučné konania začaté do 31.08.2005 sa v zmysle prechodných ustanovení Exekučného poriadku (§ 238 ods. 1 a 2) dokončia podľa práva platného do 31.08.2005, a teda nie je možné na ne aplikovať ustanovenie § 44 ods. 8 Exekučného poriadku, ktoré stanovuje lehotu 30 dní na rozhodnutie o návrhu na zmenu súdneho exekútora. Odvolací súd sa nestotožnil s názorom žalobcu, že v predmetnom exekučnom konaní exekučný súd postupoval nesprávne, ak o návrhu na zmenu súdneho exekútora nerozhodol v 30-dňovej zákonnej lehote. Pre rozhodnutie súdu o tomto návrhu nebola v tom čase zákonom stanovená žiadna lehota.

Taktiež žalobca nepreukázal údajný stav trvania právnej neistoty, ktorá mala byť spôsobená tým, že súd prvého stupňa nerozhodol v exekučnom konaní o zmene súdneho exekútora v 30-dňovej lehote.

Žalobca neuniesol dôkazné bremeno pri preukázaní vzniku škody, nakoľko nepredložil na súde relevantné dôkazy dokumentujúce skutočnú výšku tejto škody.

Zároveň je potrebné zdôrazniť, že žalobca nepreukázal žiadnym spôsobom dôvody pre priznanie nemajetkovej ujmy, o ktorej tvrdil v žalobe. Ani jeden z dôvodov pre priznanie nemajetkovej ujmy v peniazoch žalobca ničím nepodložil a nepreukázal, a preto nemožno akceptovať ako dôvod pre takéto priznanie to, že neskorým ukončením procedúry exekučným súdom, mohlo dôjsť k zániku povinného, k zmareniu účelu konania pre stratu kontaktu s povinným alebo k insolvencii povinného, prípadne, že táto situácia si vyžadovala kroky smerujúce k zabezpečeniu vymožiteľnosti pohľadávky a príslušenstva, pretože samotná žaloba tieto okolnosti udáva len ako možné riziká bez ich dostatočného podloženia a preukázania.

Nepreukázanie nesprávneho úradného postupu zo strany exekučného súdu vylučuje dôvodnosť podanej žaloby, a preto znalecké dokazovanie smerujúce k preukázaniu výšky škody, prípadne nemajetkovej ujmy by bolo evidentne nehospodárnym. Zároveň je nutné poznamenať, že dôkazné bremeno preukázania základných predpokladov zodpovednosti za škodu pri výkone verejnej moci (nesprávny

úradný postup, škoda a príčinná súvislosť medzi nesprávnym úradným postupom a vzniknutou škodou) má poškodený (žalobca), ktorý ho v tomto prípade neuniesol.

K námietke žalobcu ohľadne znaleckého posudku o výške škody odvolací súd uvádza, že z odôvodnenia rozhodnutia súdu prvého stupňa je zrejmé, že súd prvého stupňa sa s predmetným znaleckým posudkom oboznámil. V konaní nebol preukázaný nesprávny úradný postup exekučného súdu (základ nároku), preto má odvolací súd za to, že znaleckým posudkom o výške škody sa ani nebolo potrebné zaoberať. Z uvedených dôvodov námietku žalobcu považuje za nedôvodnú.

Návrh na prerušenie konania, na ktorý žalobca v odvolaní poukazuje, nebol v predmetnom konaní predložený, odvolací súd sa odvolacou námietkou týkajúcou sa návrhu na prerušenie konania nezaoberal.

S prihliadnutím na vyššie uvedené odvolací súd postupom vyplývajúcim z ustanovenia § 219 ods. 1 O.s.p. napadnutý rozsudok ako vecne správny potvrdil.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.